

Člani društva TCS NG prostovoljno gradijo gorskokolesarske poti

Sveta gora vse bolj magnet tudi za gorske kolesarje

"Na roke" narejena proga s Svete gore s številnimi objekti na poti privablja ljubitelje gorskega kolesarjenja od blizu in daleč.

Sveta gora že nekaj časa ni več le magnet za romarje, ampak tudi za ljubitelje gorskega kolesarjenja. V društvu graditeljev gorskokolesarskih poti TCS NG, ki šteje že 160 članov, so poskrbeli za 4,7 kilometra dolgo progo, ki ji po atraktivnosti daleč naokrog ni para. Podobno progo so uredili tudi s Škabrijela, več jih je na Marku. Za vse velja, da zaradi stroge slovenske zakonodaje in razpršenega lastništva niso v celoti legalizirane, njihovim snovalcem, ki si za to prizadevajo, pa je trenutno pomembno predvsem, da so proge čim bolj varne in urejene, saj zaradi razcveta gorskega kolesarjenja ljudem vožnje po naravi preprosto ni mogoče preprečiti.

NACE NOVAK

Še posebej v zimskem času, ko drugod po Sloveniji vreme kolesarjem ni naklonjeno, je gorskokolesarska proga s Svete gore oziroma Skalnice zelo dobro obiskana. Ob lepih dnevih je na parkirišču pri Žogici, kjer se proga zaključuje, parkiranih več deset avtomobilov, kar pomeni tudi do 200 kolesarskih spustov po progi dnevno. Podobno je tudi spomladaj in jeseni, le poleti, ko je zelo vroče, je lokacija manj mikavna. Zaradi covidnih omejitev je trenutno manj obiskovalcev z ostalih koncev Slovenije in sosednje Italije. V preteklosti pa so se po njej spuščali tudi številni ljubitelji gorskega kolesarjenja iz tujine. Še najpogostejše so Nemci, Avstrijci, Belgijci in Angleži.

teresa in s turističnimi ali drugimi podjetji v ozadju, ki so v tem videla možnost podaljšanja zimske turistične sezone. Nič čudnega, da veliko gorskokolesarskih prog poteka prav na smučiščih. Tam tudi s pridobivanjem soglasij in legalizacijo prog ni večjih težav. Urejene pa so s pomočjo gradbenih strojev.

V primeru TCS oziroma proge s Svete gore pa je zgodba zanimivo drugačna. Trail, kot se temu reče v gorskokolesarskih krogih, je nastal na osnovi entuziazma, zaljubljenosti v gorsko kolesarjenje in vožnje v naravi. Člani društva, ustanovljenega decembra 2019, si seveda prizadevajo za to, da bi pot legalizirali, kar pa je zaradi vseh potrebnih soglasij in dovoljenj velik zalogaj.

Jelovčici, razvoju te dejavnosti pa je naklonjena tudi župnija na Sveti gori.

Daleč naokrog ji ni podobne

Progo s Svete gore, ki se začne pri parkirišču pod romarskim svetiščem so, kot pove Branko Belingar iz TCS, začeli urejati leta 2015. Najprej so se osredotočili na to, da jo "potegnejo" do cilja, potem so jo popravljali in nadgrajevali, tako da danes nudi približno dvajset večjih objektov, prek katerih je mogoče skakati in voziti. Manjših klančin, mostov, skalnic... pa je na progi malo morje. Vse pa je izdelano ročno in iz naravnih materialov. Proga je atraktivna in med privrženci gorskega kolesarjenja da-

leč naokrog znana in priljubljena zaradi dolžine, dostopa in raznolikosti oziroma velikega števila različnih objektov in podlag ter njene dinamike, saj se ves čas prepletajo strmi in bolj položni, hitri in nekoliko počasnejši odseki. Za začetnike ni primerna. Kdor se spusti po njej, mora imeti nekaj gorskokolesarskega znanja.

Kot pove Kleč, je vsaj nekaj podumnikov sportskih aktivnosti v naravi iz Posočja, ki redno (ko ni covid-19 omejitve, opa.) vozijo svoje stranke na Sveto goro. "Take, ki so ta pravi in jih najprej preizkusijo na Stolu in Matajurju, potem pripeljejo pri stari čolnarni ob HE Solkan oziroma malo pred Žogico, kjer se proga zaključuje in kjer je društvo svoje prostore, ki jih še urejajo, lani decembra dobilo v najem od Soških elektrarn.

pred spustom s kolesom tudi povzpeli do izhodišča in zato malo postrani gledajo tiste, ki se v skupini pripeljejo s kombijem in potem na ta način, s prevozom do vrha, progo v enem dnevu lahko prepelejo tudi petkrat.

Kot se spominja Kleč, so prvo "linijo" s Svete gore skoraj v celoti uredili v temi. In je bilo lepo, ker je bila dobra družba, ker so včasih pekli

deluje tako kot do zdaj - ko lahko, prideš pomagat urejat proge, ko ne moreš, pač ne moreš," zatrdi Belingar.

In vsak dan je vsaj eden ali nekaj članov društva na progi. Saj je treba vedno kaj popraviti. Na progi se poznajo posledice vožnje vsekakor tudi nalivov ali dolgotrajnejšega dežja, pa kakšne veje, tudi drevesa, ki padejo na pot, je treba odstraniti,

"Če se najdetva dva divjaka, ki 'pičita' sto na uro po planinski stezi in še kričita ljudem, naj se umaknejo, meče to slabo luč na gorsko kolesarstvo in je to škoda za vse."

DEAN FRANK
društvo TCS NG

tudi kostanj, in še danes je tako, da je včasih skoraj lepše urejati progo, kot voziti po njej. Med vsemi člani je okrog 40 takih, ki so ves čas aktivni graditelji na vseh "deloviščih". Nekateri imajo s tem že dobrih 15 let izkušenj in svoje znanje, pridobljeno pretežno na napakah, enkrat pa tudi na tečaju za gradnjo takih prog, organiziranim na Robidšču, predajajo naprej, tistim, ki jih to zanima. Ostali pa s plačilom letne članarine v višini 25 evrov pridobijo dobrodošlico za vožnjo po progi, v katero je bilo do zdaj po ocenah njenih "očetov" vloženih že nekaj tisoč ur prostovoljnega dela.

Soni Makarovič izpostavi, da so prispevki, ki jih sicer v društvu zbirajo izključno za potrebe urejanja prog, odlično posameznika, torej delujejo vse na prostovoljni osnovi, tako kot je na prostovoljni osnovi nastala proga s Svete gore, pa najbolj sveža, tista s Škabrijela, ki je le nekoliko krajša, a bo z vidika legalizacije v sodelovanju z občino najbrž prej urejena, ker poteka večinoma po državnem terenu, pa osem prog na Marku ... Prepričan je, da ljudje na tak način tudi raje nekaj prispevajo, kot če bi bilo to obvezno. Prispevati je mogoče prek platforme Trailforks, ki združuje koristne informacije o gorskokolesarskih progah, qf kode na vstopnih točkah na proge oziroma v za to namenjenih nabiralnik ob društvenih prostorih pri stari čolnarni ob HE Solkan oziroma malo pred Žogico, kjer se proga zaključuje in kjer je društvo svoje prostore, ki jih še urejajo, lani decembra dobilo v najem od Soških elektrarn.

S komercializacijo bi poptevali osnovno idejo zgodbe

Vse večja popularnost proge oziroma prog je najaktivnejše člane društva nekoliko presenetila oziroma jim zrasla čez glavo, saj nihče od njih ne razmišlja o kakršnem koli izkoriščanju zgrajenih prog v komercialne namene in bi najraje, da ostane vse skupaj tako, kot je. Ne načrtujejo morebitnih prevozov do izhodišča proge, izposoje opreme... pa čeprav se zavedajo, da je s športno-rekreativnega vidika potencial te proge, pa tudi ostalih, izjem. Z občino se o tem že pogovarjajo, a v to smer korakajo počasi, saj ne bi radi izgubili nevtralnosti, prostovoljnosti, na osnovi katere trenutno delujejo. "Ne bi radi, da postane nekaj obezva, ampak da zadeva še naprej

naši prijatelji dvoji prašiči naredijo svoje ... Najmanj, kar narediš je, da umakneš kakšen kamen s poti," po-trebo po rednem vzdrževanju opiše Dean Frank, ki kot pomembno nalogo društva vidi tudi vzgajanje kul-ture vožnje in obnašanja v naravi. "Ker če se najdetva dva divjaka, ki 'pičita' sto na uro po planinski stezi in še kričita ljudem, naj se umaknejo, meče to slabo luč na gorsko kolesarstvo in je to škoda za vse," pove. Tako so na primer v društvu pred kratkim vse gorske kolesarje pozvali, naj ne vozijo po stopnicah s Svete gore do vstopne točke na progo, na kar jih je opozoril pater in so v ta namen postavili nekaj opozorilnih tabel. Tudi na sami progi z vzpetine je kakšnih 40 opozorilnih tabel, tako za pešce, da je v bližini kolesarska pot, kot za kolesarje pred bolj težavnimi objekti. Sicer pa so, tako Kleč, s časom vse odseke, ki so bili nepregledni in pri kakšnem skoku nisi prav dobro videl, kam letiš in kje boš pristal, uredili tako, da so dobro pregledni za kolesarje in morebitne pešce. Ti na progi sicer niso zaželeni, a je varnost na prvem mestu, saj jim tega ni mogoče prepovedati. Do kakšne nesreče še ni prišlo. In naj tako tudi ostane.

Da je proga s Svete gore res nekaj posebnega, priča tudi dejstvo, da se po njej radi vozijo in na njej trenirajo tudi tekmovalci v gorskem kolesarjenju. O njeni raznolikosti pa to, da je enako zanimiva za tekmovalce v disciplinah olimpijski kros, enduro in spust.

"Pred kratkim je tu trenirala ukrajinska gorskokolesarska reprezentanca, da pridejo slovenski tekmovalci pozimi ob lepem vremenu na Sveto goro, pa je že klasika," pove Blaž Winkler, sicer gonilna sila urejanja in vzdrževanja gorskokolesarskih prog na Marku, ki so z gledno urejene, nekoliko krajše, predvsem pa je podlaga prijaznejša in bolj primerna za začetnike. Kot se pojasni, so veliko znanja o tem, kako graditi proge in objekte na njih, pridobili, ko so šli kolesariti kam v tujino. Omeni tudi, da so na Marku pred časom s skupnimi močmi odkupili 3000 kvadratnih metrov gozda od lastnika, ki mu ni bilo všeč, da tam kolesarijo, ni pa imel namena uporabljati zemljišča in jim ga je prodal.

"Na Sveti gori je teren neprimeren za nek začetniški trail, ker je strm in skalnat. Levo in desno od poti je kamen in če začetnik pade s kolesa tudi samo v stran, se bo potolkel. Za

Kar nekaj zanimivih gorskokolesarskih prog vodi tudi z Marka.

Med izzivi društva TCS za prihodnje je tudi ureditev gorskokolesarske proge s Sabotina.

to je veliko bolj primerna proga na Škabrijelu, ki je lažja in namenjena širši populaciji. Ni pa zaradi tega nič manj zanimiva. Z njo smo želeli za to vrsto kolesarstva navdušiti čim več ljudi, kar nam je tudi uspelo, saj so člani prizadevajo tudi zato, ker so jih v preteklosti na terenu že obiskali gozdarski inspektorji in izdali tudi nekaj kazni. Prepričani bi radi, da bi kakšnega desetletnika, ki "športa" v

Med izzivi za prihodnje je tudi Sabotina

Poleg urejanja prog in njihovega vzdrževanja, prizadevanja za legaliziranje "trailov", že omenjena privzganja prave kulture obnašanja v naravi in svetu gorskega kolesarstva, bi radi v društvu, kjer so zadovoljni z vključevanjem mladih v svoje vrste, v prihodnje organizirali tudi kakšna izobraževanja za izboljšanje tehničnega znanja vožnje s kolesom, v bližini prostora pa so že očistili območje,

Makarovič pove, da so cilji društva nadaljevat naprej v tej smeri in širiti svojo dejavnost v Posočje z urejanjem gorskokolesarskih prog tudi tam, saj je pred kratkim zaživel tudi TCS DS (Dolina Soče) v Bovcu, ki ima za zdaj resda 20 članov, a so tudi aktivni in delajo. Pozdravi tudi dobro urejene proge v okolici, na primer v Avčah in Ajdovščini in izpostavi, da je Goriška tako kot za jadrano padalstvo in kakaj idealna destinacija tudi za gorsko kolesarjenje. Kleč pa, bolj lokalno, med cilji omeni še ureditev kakšne poti s Sabotina, kjer fantje že vozijo, seveda ne ob nedeljah dopolne ali ob lepih dneh, ko je na Sabotinu veliko pohodnikov, ampak takrat, ko je teh manj. Kamniti Sabotin je zelo primeren za vožnjo takoj po dežju, ker se voda z njega hitro "odcepi".

"Pred kratkim je tu trenirala ukrajinska gorskokolesarska reprezentanca, da pridejo slovenski tekmovalci pozimi ob lepem vremenu na Sveto goro, pa je že klasika."

BLAŽ WINKLER
društvo TCS NG

naravi, namesto da bi se brezclajno zgubljali po mestnih ulicah, pričakal na cilju inspektor in mu zagretil dan. Sicer pa ima proga s Svete gore zelo širok starostni razpon uporabnikov, od sedemletnikov, ki imajo po zaslugi staršev že dovolj izkušenj, do klenih 70-letnikov, ki se še ne dajo. Kot pove Makarovič, je gorsko kolesarstvo v takem razcvetu, da ljudem preprosto ni mogoče preprečiti, da bi šli s kolesi v naravo.

zaraščeno z robido, kjer bi radi uredili manjši poligon za otroke in začetnike ter s tem prispevali k oživitvi nekoliko degradiranega okolja na območju pri stari čolnarni. To je bilo prvotno namenjeno rekreaciji, zadnja leta pa se razen gostinske ponudbe pri Žogici in poleti z tradicionalnega Poletja ob Soči v organizaciji Športnega društva Sonček, tam bolj malo dogaja.

to je veliko bolj primerna proga na Škabrijelu, ki je lažja in namenjena širši populaciji. Ni pa zaradi tega nič manj zanimiva. Z njo smo želeli za to vrsto kolesarstva navdušiti čim več ljudi, kar nam je tudi uspelo, saj so člani prizadevajo tudi zato, ker so jih v preteklosti na terenu že obiskali gozdarski inspektorji in izdali tudi nekaj kazni. Prepričani bi radi, da bi kakšnega desetletnika, ki "športa" v

to je veliko bolj primerna proga na Škabrijelu, ki je lažja in namenjena širši populaciji. Ni pa zaradi tega nič manj zanimiva. Z njo smo želeli za to vrsto kolesarstva navdušiti čim več ljudi, kar nam je tudi uspelo, saj so člani prizadevajo tudi zato, ker so jih v preteklosti na terenu že obiskali gozdarski inspektorji in izdali tudi nekaj kazni. Prepričani bi radi, da bi kakšnega desetletnika, ki "športa" v

Člani društva TCS so urejanju in vzdrževanju proge s Svete gore namenili že nekaj tisoč ur prostovoljnega dela.